

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 219/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej JUDr. Matúšom Motykom, advokátom, Námestie SNP 7, Stropkov, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/30/2022 z 29. novembra 2023 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením o odmietnutí jej dovolania v civilnom spore. Navrhuje ho zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

II.

2. Rozsudkom okresného súdu bola sťažovateľka zaviazaná zaplatiť žalobcovi (Štátnemu fondu rozvoja bývania) na základe žaloby z mája 2018 zostatok úveru 13 988,50 eur s príslušenstvom. Skutkovo bolo nesporné, že žalobca žalovanej poskytol podľa zmluvy úver, od ktorej v apríli 2016 pre omeškanie so splátkami odstúpil. Okresný súd nevyhovel námietke premlčania sťažovateľky, keď bol toho názoru, že treba použiť ustanovenia Obchodného zákonníka o zmluve o úvere a premlčaní v štvorročnej premlčacej dobe od odstúpenia od zmluvy, a nie ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní bezdôvodného obohatenia v dvojročnej dobe od odstúpenia od zmluvy. Okresný súd popritom zamietol návrh sťažovateľky na prerušenie konania a podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) na zodpovedanie otázok, či sa na vzťah strán vzťahuje smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“). Na odvolanie sťažovateľky bol rozsudok okresného súdu potvrdený rozsudkom krajského súdu,

ktorý doplnil argumentáciu okresného súdu o tom, že na vzťah strán sa použije Obchodný zákonník a nie je dôvod podať návrh na prejudiciálne konanie pred SD EÚ.

3. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Zastávala názor, že krajský súd nesprávnym procesným postupom porušil jej právo na spravodlivý proces, keď nepodal návrh na prejudiciálne konanie pred SD EÚ a nepoložil otázky na posúdenie toho, že sa na jej vzťah so žalobcom vzťahuje smernica. Okrem toho sťažovateľka poukázala na to, že najvyšší súd už nesprávne dospel k záveru (4Cdo/106/2018, 8Cdo/9/2019), že na obdobný vzťah sa smernica nevzťahuje. To však spochybnila poukazom na rozhodnutie SD EÚ (C-147/16). Uzavrela, že ak by na jej vzťah bol aplikovaný Občiansky zákonník, a nie Obchodný zákonník, bol by proti nej uplatnený nárok žalobcu premlčaný. Sťažovateľka aj najvyššiemu súdu navrhla prerušiť konanie a podať návrh na začatie prejudiciálneho konania pred SD EÚ.

4. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol. Dospel k záveru, že krajský súd nemal dôvod zaoberať sa návrhom sťažovateľky na začatie prejudiciálneho konania, keďže tento návrh bol zamietnutý okresným súdom. Predovšetkým však poukázal na to, že sťažovateľka namieta nesprávne právne posúdenie veci, ktoré však v rámci dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietať nemožno a možno ho namietať len dovolaním podľa § 421 CSP. V tejto súvislosti odkázal na svoje v zbierke zverejnené rozhodnutia (R 54/2012 a R 24/2017). Najvyšší súd zamietol v dovolaní zopakovaný návrh sťažovateľky na prerušenie konania z dôvodu podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred SD EÚ, keďže touto otázkou sa už zaoberal v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/106/2022.

III.

5. Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd napriek tomu, že si uvedomil, že jej dovolanie sa týka nesprávneho právneho posúdenia, dovolanie formalisticky odmietol, hoci si bol vedomý, že v iných rozhodnutiach (1Cdo/106/2022, 8Cdo/164/2020, 8Cdo/64/2019, 8Cdo/124/2020) dospel k záveru, že na jej vzťah sa má použiť Občiansky zákonník. Sťažovateľka ďalej poukazuje na účel dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa sťažovateľky rozhodnutie o neprípustnosti dovolania nemôže byť založené na precenení jej zjavného lapsusu, ale na tom, či nastolená právna otázka je správne a ustálené riešená. Odmietnutie jej dovolania z dôvodu pochybenia spočívajúceho v neuvedení dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP je tak prejavom úradníckeho výkonu súdnictva s cieľom zbaviť sa veci z formálnych (procesných) dôvodov.

IV.

6. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

7. Rozhodnutie vo veci sťažovateľky záviselo od toho, či jej námietka premlčania bude posúdená podľa Obchodného zákonníka alebo podľa Občianskeho zákonníka. Pre rozhodnutie vo veci sťažovateľky tak bola podstatná len jednoduchá hmotnoprávna otázka, ktorej zodpovedanie sťažovateľka spájala s tým, či sa na jej vzťah má použiť smernica. Krajský a okresný súd na túto otázku odpovedali, pričom svoj záver o použiteľnosti Obchodného zákonníka aj riadne zdôvodnili. V rámci toho aj z viacerých dôvodov vylúčili, že by sa na vzťah žalobcu a sťažovateľky vzťahovala smernica. Potencionálny zjavný právny omyl v posúdení veci sťažovateľky tak bol výlučne vecou správnosti právneho posúdenia, a nie toho, že by v konaní pred okresným a krajským súdom mohli byť porušené jej procesné práva. Sťažovateľka sama uvádza, že v dovolaní sa dopustila lapsusu, keď dovolanie mala podať z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, a nie z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

8. Prístup najvyššieho súdu k podanému dovolaniu primárne vychádza z toho, akým dovolacím dôvodom dovolateľ formálne (odkazom na ustanovenie zákona) kvalifikuje svoje dovolanie. Sťažovateľka jasne odkazom na § 420 písm. f) CSP kvalifikovala dovolanie tak, že nepredložením otázok SD EÚ jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na to, že sťažovateľka bola pri podaní dovolania právne zastúpená, nemožno prístup najvyššieho súdu považovať za prehnane formalistický. CSP dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok upravuje formálne a rozlišuje medzi dovolacími dôvodmi podľa § 420 CSP, ktorý upravuje viaceré vady konania, a dovolacím dôvodom nesprávneho právneho posúdenia podľa § 432 CSP, ktorého prípustnosť je viazaná na podmienky stanovené v § 421 CSP.

9. Ak sťažovateľka hoc aj v rozpore s podstatou sporu prípustnosť a dôvodnosť dovolania výslovne podriadila pod § 420 písm. f) CSP, pričom porušenie svojich procesných práv identifikovala v tom, že nižšie súdy SD EÚ nepredložili prejudiciálne otázky, nemožno prístup najvyššieho súdu, ktorý sa takouto kvalifikáciou jej námietok riadil pri posúdení prípustnosti dovolania, považovať za prehnane formalistický a tak rozporný s jej ústavnými právami, ktorých porušenie namieta. Tento prístup zodpovedal vlastnej formálnej kategorizácii dovolacieho dôvodu sťažovateľky v jej dovolaní. Sťažovateľka namiesto toho, aby jasne formulovala dovolanie z dôvodu nesprávneho a rozporného posudzovania rozhodnej právnej otázky najvyšším súdom, až v ústavnej sťažnosti poukazuje na rozdielne závery najvyššieho súdu. Z toho je zrejmé, že jej dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nebolo výsledkom lapsusu, ale nedostatkom, ktorý sa snaží napraviť doplnením svojej dovolacej argumentácie v ústavnej sťažnosti. Najvyšší súd v posúdení prípustnosti dovolania sťažovateľky nasledoval jej jasne vyjadrenú vôľu o tom, že malo dôjsť k porušeniu jej procesných práv. Preto v tom, že najvyšší súd neposúdil jej dovolanie ako dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, nemožno identifikovať svojvoľné či formalistické posúdenie jej dovolania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2024

Robert Šorl
predseda senátu